

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА АНАЛІЗУ ТА СТАТИСТИКИ
О.Ф. ТОМЧУК, І.В. ТОМАШУК**

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи

для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітнього рівня перший (бакалаврський)
(денної та заочної форми навчання)

Вінниця – 2019

Автори:

Томчук О.Ф., Томашук І.В.

Аналіз господарської діяльності. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього рівня перший (бакалаврський), (денної та заочної форми навчання). О.Ф. Томчук, І.В. Томашук. – Вінниця: ВНАУ, 2019. – 32 с.

Рецензент:

Здирко Н.Г. - к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю Вінницького національного аграрного університету;

Затверджено до видання методичною комісією ВНАУ (протокол № 2 від 25.09.19 р.) за поданням методичної комісії факультету обліку та аудиту (протокол № 2 від 23.09.19).

Методичні вказівки призначено для виконання самостійної роботи для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього рівня перший (бакалаврський), (денної та заочної форми навчання).

Методичні рекомендації містять вимоги до виконання самостійної роботи студентів з дисципліни «Аналіз господарської діяльності». Призначені для поглиблення спеціальних знань з аналізу господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності галузей національної економіки, оволодіння організацією і методологією економічного аналізу, формування уміння використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, виходячи з концептуальних основ розвитку ринкової економіки.

ЗМІСТ

1. ВСТУП	4
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
5. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З ДИСЦИПЛІНИ	22
7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	27

1. ВСТУП

Мета навчальної дисципліни — дати студентам можливість поглиблення спеціальних знань з аналізу господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності галузей національної економіки, оволодіння організацією і методологією економічного аналізу, формування вміння використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, виходячи з концептуальних основ розвитку ринкової економіки.

Завдання дисципліни вивчення характеру впливу економічних законів на господарську діяльність підприємства в конкретних умовах його функціонування, обґрунтування поточних і перспективних планів, контроль за їх виконання; пошук резервів підвищення ефективності його діяльності.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен:

ЗНАТИ: основні категорії, види і напрямки аналізу господарської діяльності; методичні підходи до аналізу діяльності в управлінні підприємством.

УМІТИ: застосовувати економічні прийоми аналізу господарської діяльності на практиці.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійна робота студентів регламентується Положенням про самостійну роботу ВНАУ.

Згідно Положення самостійна робота студентів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу. Вона здійснюється з метою:

- відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, визначеного тематичним планом для самостійних занять; закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсіві роботи [проекти], розрахунково-графічні роботи, реферати тощо), наукових і атестаційних робіт; підготовки до майбутніх занять та контрольних заходів; формування у студентів культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань.

Однією з генеральних складових Болонського процесу є розробка педагогічних технологій, методик та прийомів, які підвищують ефективність студентів в самостійному вивченні програмного матеріалу. Це передбачає різні форми роботи, а саме:

- вивчення програмного матеріалу через класичні форми – бібліотеки, навчально–методичні класи, Інтернет; виконання різної форми самостійних індивідуальних робіт – реферати, розрахункові, графічні роботи, курсові та дипломні роботи й проекти; практичну роботу в лабораторіях, на об'єктах навчальної та виробничої практик.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» визначається навчальною програмою дисципліни та робочою навчальною програмою вивчення дисципліни.

На самостійну роботу виноситься:

- частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
- окремі практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення даної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентами).

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з цієї дисципліни може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Види завдань до самостійної роботи з дисципліни::

- переробка інформації отриманої безпосередньо на обов'язкових навчальних заняттях;
- робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;
- самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;
- робота з довідковою літературою;
- написання рефератів, повідомлень;
- творчі завдання (доповіді, проекти, огляди тощо);

Успішне виконання завдання самостійної роботи можливе за умов наявності у студентів певних навичок: вміння працювати з книгою (складати план, конспект, реферат); проводити аналіз навчального матеріалу (складати різні види таблиць, проводити їх аналіз).

Самостійні завдання можуть виконуватись у робочому зошиті або на окремих аркушах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви атестацій і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Атестація 1. Аналіз ресурсного потенціалу підприємства												
Тема 1. Предмет, завдання та організація аналізу господарської діяльності	14	6	4			4	8	1				7
Тема 2. Аналіз використання земельних ресурсів	10	2	2			6	8					8
Тема 3. Аналіз забезпеченості та ефективності використання трудових ресурсів.	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 4. Аналіз забезпеченості та ефективності використання основних засобів	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 5. Аналіз забезпеченості та ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства	10	2	2			6	10					10
Тема 6. Аналіз умов господарювання і рівня економічного розвитку сільськогосподарських підприємств	8	2	2			4	10	1				9
Разом за атестацією 1	62	16	14			32	60	4	2			54
Атестація 2. Аналіз виробництва продукції, її собівартості та результатів діяльності підприємства												
Тема 7. Аналіз виробництва продукції рослинництва	8	2	2			4	15					15
Тема 8. Аналіз виробництва продукції тваринництва	8	2	2			4	15					15
Тема 9. Аналіз собіварт-гості с.г. продукції	10	4	2			4	7	1				6
Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства	18	4	4			10	13	1	2			10
Тема 11. Аналіз фінансових результатів	14	2	4			8	10		2			8
Разом за атестацією 2	58	14	14			30	60	2	4			54
Усього годин	120	30	28			62	120	6	6			108

5. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета та завдання вивчення теми: Розкрити мету та завдання аналізу діяльності підприємства, подати предмет, об'єкти та суб'єкти аналізу; визначити загальні та специфічні завдання аналізу; визначити місце аналізу господарської діяльності в системі суміжних дисциплін; подати етапи та джерела інформації при проведенні аналізу господарської діяльності підприємства.

План навчального заняття:

1. Сутність, завдання, об'єкти та предмет аналізу господарської діяльності підприємств.
2. Інформаційне забезпечення аналізу діяльності підприємства.
3. Види аналізу.
4. Організація аналітичної роботи на підприємстві.

Питання для самоперевірки:

1. Яке місце посідає аналіз у пізнанні економічних явищ?
2. Роль аналізу господарської діяльності в управлінні виробництвом та підвищенні його ефективності.
3. Мета й завдання аналізу господарської діяльності.
4. Що є об'єктом аналізу господарської діяльності.
5. Джерела інформації для проведення аналізу господарської діяльності.
6. Основні етапи проведення аналізу.
7. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками і навчальними дисциплінами.

8. Які є види економічного аналізу?
9. Основні принципи аналітичної роботи підприємства.
10. Етапи організації аналітичної роботи на підприємстві.
11. Які завдання стоять перед економічним аналізом в сільськогосподарських підприємствах?
12. Назвіть завдання аналізу, які стоять перед зовнішніми користувачами аналітичної інформації.
13. Сформулюйте економічну сутність стратегічного аналізу та його характерні особливості.
14. Основні категорії економічного аналізу.
15. Поняття факторів і резервів та їх класифікація.
16. Що розуміють під методом економічного аналізу? Які його основні риси та характерні особливості?
17. Які основні вимоги ставляться до аналітичної інформації?

ТЕМА 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Мета та завдання вивчення теми: Системно розкрити джерела даних для економічного аналізу земельного фонду господарства. Провести аналіз заходів щодо меліорації земель. Аналіз розміру земельного фонду господарства. Об'єкти аналізу використання земельних ресурсів господарства. Навчитись проводити аналіз структури земельного фонду господарства з урахуванням ґрунтово-кліматичних, техніко-економічних можливостей і спеціалізації господарства.

План навчального заняття:

- 1.Завдання аналізу і джерела даних

2. Аналіз складу, розміру і структури земельних угідь та їх якісних параметрів

3. Аналіз ефективності використання землі

Питання для самоперевірки:

1. Аналіз використання земельних ресурсів.

2. Аналіз складу, розміру і структури земельних угідь та їх якісних параметрів.

3. Аналіз ефективності використання землі.

4. Аналіз потенційних можливостей земельних ресурсів.

5. Аналіз використання орних земель.

6. Аналіз заходів щодо меліорації земель.

7. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур культур.

8. Аналіз виконання посівів та посівних площ сільськогосподарських культур.

9. Аналіз агротехнічних заходів.

ТЕМА 3. АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Мета та завдання вивчення теми: ознайомлення з аналізом забезпеченості та ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз трудового потенціалу підприємства та оцінка його достатності. Оцінка продуктивності праці та її стимулювання. Характеристика рівня механізації виробничих процесів у рослинництві і тваринництві.

План навчального заняття:

1. Завдання аналізу і джерела даних

2. Аналіз чисельності, складу та руху трудових ресурсів

3. Аналіз використання фонду робочого часу

4. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів

5. Аналіз фонду заробітної плати

Питання для самоперевірки:

1. Який показник характеризує рух трудових ресурсів?
2. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами.
3. Аналіз використання робочої сили, аналіз використання робочого часу.
4. Показники та аналіз динаміки продуктивності праці.
5. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці.
6. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці.
7. Аналіз трудомісткості продукції, що випускається.
8. Аналіз резервів продуктивності праці й випуску продукції.
9. Аналіз ефективності використання коштів на оплату праці.

**ТЕМА 4. АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ**

Мета та завдання вивчення теми: Аналіз обсягу і структури основних засобів та їх відповідності вимогам технічного прогресу та оптимальним параметрам виробництва. Визначення технічного стану засобів, темпів, форм їх оновлення. Аналіз використання наявного парку устаткування, стану його екстенсивного й інтенсивного завантаження. Виявлення внутрішньовиробничих резервів поліпшення використання основних виробничих засобів. Розрахунок кінцевих виробничо-фінансових результатів поліпшення використання засобів.

План навчального заняття:

1. Завдання і джерела аналізу
2. Аналіз складу, динаміки, структури і технічного стану основних засобів
3. Аналіз ефективності використання основних засобів
4. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів

Питання для самоперевірки:

1. Аналіз показників складу, структури, руху та технічного стану основних засобів.
2. Показники забезпеченості підприємства устаткуванням, виробничими площами та іншими основними засобами.
3. Оцінка інвестиційної активності підприємства.
4. Аналіз використання основних засобів.
5. Аналіз руху нематеріальних активів.
6. Класифікація показників використання основних виробничих засобів.
7. Аналіз фондівддачі та факторів її зміни.
8. Аналіз ефективності використання й освоєння виробничих потужностей.
9. Аналіз формування основних засобів та підтримання їх функціонального стану.
10. Аналітичний розрахунок впливу важливих факторів на зміну фондівддачі й рентабельності основних засобів.
11. Аналіз складу, структури і використання тракторного парку.

ТЕМА 5. АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ **ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ**

Мета та завдання вивчення теми: Оцінка реальності, якості планів матеріально-технічного постачання, ступеня їх виконання. Оцінка ступеня забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Визначення ефективності використання матеріальних ресурсів. Виявлення внутрішньовиробничих резервів економії матеріальних ресурсів і розробка заходів та їх використання.

План навчального заняття:

- 1. Завдання і джерела аналізу*
- 2. Аналіз складу, структури та якісних параметрів матеріальних ресурсів*
- 3. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів*
- 4. Факторний аналіз матеріаломісткості*
- 5. Оцінка резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів*

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами й ефективності їх використання.
2. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах і рівня виробничих запасів.
3. Фактори, що впливають на рівень складських запасів підприємства.
4. Аналіз факторів зміни і виявлення резервів зниження матеріаломісткості продукції та підвищення ефективності виробництва.

ТЕМА 6. АНАЛІЗ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ І РІВНЯ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ

Мета та завдання вивчення теми: провести аналіз природно-економічних умов господарювання сільськогосподарських підприємств, оцінити умови виробництва: природні і кліматичні; місце розташування господарства; економічні умови виробництва. Оцінити місця розташування господарства: відстань від обласного і районного центрів, залізничних станцій, пристаней, постачальницьких, збутових, ремонтних підприємств, стан дорожньої мережі. Провести аналіз рівня спеціалізації виробництва.

План навчального заняття:

1. Особливості сільськогосподарського виробництва та методів його аналізу.
2. Аналіз природно-економічних умов господарювання сільськогосподарських підприємств.
3. Аналіз розміру, рівня спеціалізації, інтенсифікації та ефективності виробництва.

Питання для самоперевірки:

1. Оцінка ринкової пропозиції підприємства.
2. Аналіз господарської діяльності в системі управління сільськогосподарським виробництвом.
3. Особливості сільськогосподарського виробництва і аналізу господарської діяльності на сільськогосподарських підприємствах.
4. Значення і завдання аналізу маркетингової діяльності підприємства.

5. Аналіз ринків збуту підприємства.
6. Аналіз цінової політики підприємства.
7. Аналіз конкурентоспроможності продукції підприємства.
8. Аналіз природно-економічних умов господарювання сільськогосподарських підприємств.
9. Аналіз рівня спеціалізації виробництва.
10. Аналіз рівня інтенсифікації і ефективності виробництва

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Мета та завдання вивчення теми: Аналіз виробничого потенціалу галузей рослинництва і тваринництва. Оцінка досягнутого рівня виробництва продукції за обсягом, асортиментом і якістю, урожайності культур і продуктивності тварин. Оцінка ефективності галузі та визначення резервів її підвищення. Виявлення додаткових можливостей збільшення виробництва конкурентоспроможної продукції, поліпшення її асортименту і якості, зменшення втрат.

План навчального заняття:

1. Завдання і джерела аналізу
2. Аналіз виробництва продукції рослинництва за обсягом, асортиментом і якістю
3. Аналіз виконання посівів та посівних площ сільськогосподарських культур
4. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур
5. Аналіз агротехнічних заходів
6. Оперативний аналіз в рослинництві

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Аналіз впливу рівня урожайності окремих культур та спеціалізації господарства на структуру посівних площ культур у господарстві.
2. Оперативний аналіз витрат у рослинництві за видами робіт і технологічних операцій.
3. Завдання і джерела даних аналізу.
4. Як провести аналіз виробництва продукції за обсягом і асортиментом?
5. Як виявити вплив зміни площі, її структури і урожайності на відхилення валового збору?
6. Назвіть причини, які впливають на динаміку головних факторів.
7. Назвіть показники якості сільськогосподарських культур.
8. Резервів зниження собівартості виробництва продукції рослинництва.

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Мета та завдання вивчення теми: Визначити роль тваринництва в економіці господарства. Провести аналіз динаміки і ступеня виконання плану по валовому виходу продукції тваринництва. Провести аналіз продуктивності тварин і факторів, що визначають її рівень. Провести аналіз виконання плану по вихідному поголів'ю і структурі стада ВРХ. Провести аналіз продуктивності тварин. Провести аналіз забезпеченості тварин кормами та ефективності використання. Провести аналіз продуктивності праці в галузі. Провести аналіз собівартості одиниці продукції тваринництва. Визначити товарність і рентабельність молока. Запропонувати можливі шляхи збільшення виробництва та реалізації продукції тваринництва.

План навчального заняття:

1. Завдання і джерела аналізу

2. Аналіз виробництва продукції тваринництва за обсягом асортиментом

і якістю

3. Аналіз поголів'я тварин

4. Аналіз продуктивності тваринництва

5. Оперативний аналіз виробництва продукції тваринництва

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Оперативний аналіз виробничої програми тваринництва.
2. Аналіз впливу факторів на обсяг виробництва продукції тваринництва.
3. Резерви збільшення виробництва продукції тваринництва.
4. Оперативний аналіз основних витрат і собівартості продукції

тваринництва.

**ТЕМА 9. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Мета та завдання вивчення теми: Дослідити економічну сутність витрат підприємства та їх класифікацію, розглянути формування собівартості продукції. Виявити фактори, що впливають на зниження собівартості. Розглянути методи розподілу витрат при калькуляції собівартості. Розглянути методологічні підходи до оцінки резервів зниження собівартості. З виділених в теорії резервів зниження собівартості розглянути більш докладно застосовні на розглянутому підприємстві. Оцінити економічний ефект від впровадження запропонованих заходів.

План навчального заняття:

1. Показники, джерела і завдання аналізу
2. Загальна оцінка собівартості продукції
3. Аналіз собівартості продукції по видах
4. Аналіз собівартості продукції рослинництва
5. Аналіз собівартості продукції тваринництва
6. Аналіз накладних витрат

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Значення аналізу собівартості продукції
2. Які завдання розв'язуються під час такого аналізу?
3. Які джерела інформації використовуються для аналізу собівартості?
4. За якими показниками характеризується собівартість продукції?
5. Аналіз собівартості за економічними елементами
6. Аналіз собівартості за статтями калькуляції
7. Аналіз витрат на 1 грн. товарної продукції
8. Аналіз непрямих витрат
9. Що належить до адміністративних витрат?
10. Загальна схема формування витрат підприємства та їх аналізу
11. Які фактори впливають на зміну витрат на 1 грн. і як вони розраховуються?
12. Які етапи аналізу собівартості одиниці продукції.
13. Що являє собою «кошторис виробництва» і яка мета його складання?
14. Загальна схема формування витрат підприємства та їх аналізу.

ТЕМА 10. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета та завдання вивчення теми: Визначити мету та завдання аналізу фінансового стану підприємства. З'ясувати доцільність застосування різних напрямів аналізу фінансового стану відповідно до вимог користувачів. Зрозуміти особливості експрес-аналізу фінансової звітності. Ознайомитися з методикою проведення аналізу фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності підприємства.

План навчального заняття:

1. Зміст, завдання і джерела аналізу фінансового стану підприємства
2. Аналіз ліквідності і платоспроможності
3. Аналіз фінансової стабільності
4. Аналіз ефективності використання капіталу підприємства
5. Оцінка шляхів зміцнення фінансового стану підприємства

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Аналітична оцінка імовірності банкрутства
2. Оцінка можливостей відновлення платоспроможності підприємства
3. Оцінка майнового потенціалу підприємства
4. Оцінка фінансового потенціалу
5. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства
6. Аналіз фінансової стійкості підприємства
7. Оцінка достатності надходження грошових коштів;
8. Загальна оцінка ділової активності;
9. Аналіз показників ділової активності;

10. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості (розрахунковий баланс підприємства).

ТЕМА 11. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета та завдання вивчення теми: Вивчити методiku здійснення аналізу фінансових результатів і показників рентабельності. Виявити фактори, що впливають на фінансові результати та показники рентабельності, вивчити порядок розрахунку розміру їх впливу. Розрахувати можливі резерви збільшення прибутку та рентабельності. Вивчити методи аналізу розподілу прибутку та його впливу на фінансовий стан підприємства.

План навчального заняття:

1. Значення, завдання аналізу і джерела інформації
2. Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства
3. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції, робіт послуг
4. Аналіз показників рентабельності підприємства

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Аналіз рівня, динаміки, структури та якості фінансових результатів
2. Аналіз фінансових результатів від різних видів діяльності
3. Оцінка рентабельності діяльності підприємства
4. Аналіз взаємозв'язку — витрати-обсяг-прибуток
5. Аналіз формування, розподілу та використання чистого прибутку
6. Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів.

6. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Факторний аналіз показників виробничої програми підприємства.
2. Аналіз ефективності використання основних фондів підприємства.
3. Аналіз складу, структури і ефективності використання обладнання на підприємстві.
4. Аналіз складу, структури і ефективності використання основних фондів та їх впливу на кінцеві результати господарської діяльності підприємства.
5. Аналіз ефективності використання праці.
6. Аналіз складу, структури, руху і ефективності використання робочої сили на підприємстві.
7. Аналіз ефективності використання робочого часу і стану трудової дисципліни на підприємстві.
8. Аналіз продуктивності праці на підприємстві.
9. Аналіз впливу трудових факторів на кінцеві результати господарської діяльності підприємства.
10. Аналіз собівартості продукції (послуг).
11. Аналіз складу, структури і ефективності використання фонду оплати праці.
12. Аналіз доходів підприємства.
13. Аналіз прибутку (збитку) підприємства.
14. Порівняльний аналіз показників рентабельності фінансово – господарської діяльності підприємства.
15. Аналіз фінансових показників господарської діяльності підприємства.
16. Факторний аналіз доходів, прибутку та рентабельності підприємства.
17. Аналіз фінансових результатів і фінансового стану підприємства.

18. Оцінка ринкової пропозиції підприємства.
19. Аналіз рівня ризику підприємницької діяльності.
20. Аналіз використання коштів на оплату праці.
21. Аналіз господарської діяльності в системі управління сільськогосподарським виробництвом.
22. Предмет та завдання аналізу господарської діяльності.
23. Особливості сільськогосподарського виробництва і аналізу господарської діяльності на сільськогосподарських підприємствах.
24. Види аналізу в сільськогосподарських підприємствах.
25. Організація аналітичної роботи в сільськогосподарських підприємствах.
26. Етапи організації проведення аналізу і використання його даних в управлінні виробництвом.
27. Значення і завдання аналізу маркетингової діяльності підприємства.
28. Аналіз ринків збуту підприємства.
29. Аналіз цінової політики підприємства.
30. Аналіз конкурентоспроможності продукції підприємства.
31. Аналіз використання земельних ресурсів.
32. Аналіз складу, розміру і структури земельних угідь та їх якісних параметрів.
33. Аналіз ефективності використання землі.
34. Аналіз забезпеченості господарства трудовими ресурсами.
35. Аналіз чисельності, складу та руху трудових ресурсів.
36. Аналіз використання фонду робочого часу.
37. Аналіз трудомісткості продукції.
38. Аналіз продуктивності праці.
39. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів

40. Аналіз фонду заробітної плати.
41. Аналіз ефективності використання фонду заробітної плати.
42. Завдання та джерела аналізу основних засобів аграрних підприємств.
43. Аналіз складу та структури основних засобів.
44. Аналіз руху і технічного стану основних засобів.
45. Аналіз ефективності використання основних засобів.
46. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів.
47. Завдання і джерела аналізу забезпеченості та ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.
48. Аналіз складу, структури та якісних параметрів матеріальних ресурсів.
49. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.
50. Оцінка резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.
51. Аналіз природно-економічних умов господарювання сільськогосподарських підприємств.
52. Аналіз рівня спеціалізації виробництва.
53. Аналіз рівня інтенсифікації і ефективності виробництва
54. Завдання і джерела аналізу виробництва продукції рослинництва.
55. Аналіз виконання виробничої програми рослинництва.
56. Аналіз виробництва продукції рослинництва за обсягом, асортиментом і якістю.
57. Аналіз виконання посівів та посівних площ сільськогосподарських культур.
58. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур культур.
59. Оперативний аналіз в рослинництві.
60. Завдання і джерела аналізу виробництва продукції тваринництва.

61. Аналіз виконання виробничої програми тваринництва.
62. Аналіз виробництва продукції тваринництва за обсягом асортиментом і якістю.
63. Аналіз поголів'я тварин.
64. Аналіз продуктивності тваринництва.
65. Оперативний аналіз виробництва продукції тваринництва.
66. Аналіз собівартості сільськогосподарської продукції.
67. Показники, джерела і завдання аналізу собівартості сільськогосподарської продукції.
68. Загальна оцінка собівартості продукції.
69. Аналіз собівартості продукції по видах.
70. Аналіз собівартості продукції рослинництва.
71. Аналіз собівартості продукції тваринництва.
72. Аналіз накладних витрат.
73. Зміст, завдання і джерела аналізу фінансового стану підприємства.
74. Зміст аналізу фінансового стану господарства.
75. Аналіз складу майна і джерел його утворення.
76. Аналіз ліквідності і платоспроможності.
77. Аналіз фінансової стабільності.
78. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу.
79. Аналіз оборотності грошових оборотних коштів.
80. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості.
81. Аналіз використання капіталу.
82. Оцінка шляхів зміцнення фінансового стану підприємства
83. Аналіз фінансових результатів.
84. Значення, завдання і джерела інформації аналізу фінансових результатів.

85. Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства
86. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції, робіт послуг.
87. Аналіз реалізаційних цін на продукцію.
88. Аналіз фінансових результатів від інвестиційної та фінансової діяльності.
89. Аналіз показників рентабельності підприємства
90. Оцінка шляхів зміцнення фінансового стану підприємства

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА

1. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / Т.О. Мулик, О.А. Материнська, О.Л. Пльонсак// - Київ: «Центр учбової літератури», 2017. - 288 с.
2. Прокопенко І.Ф. Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. - 430 с.
3. Кармазін В.А. Савицька О.М. Економічний аналіз. - К. : Знання, 2007. - 255 с.
4. Крамаренко Г.О. Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. - К. : Центр Учбової Літератури, 2008. - 392 с.
5. Чумаченко М.Г. навч. посіб., Економічний аналіз. - К. : КНЕУ, 2007. - 555 с.
6. Кіндрацька Г.І. Загородній А.Г. Білик М.С. Загородній А.Г. Економічний аналіз. - К. : Знання, 2008. - 487 с.
7. Івахненко В.М. навч. посібник для студ. вуз., Курс економічного аналізу. - К. : Знання, 2006. – 261 с.
8. Ковальчук М.І. Економічний аналіз у сільському господарстві. - К. : КНЕУ, 2002. - 282 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Мних Є. В. Олійник О. В. навч. посіб. для студ. вузів, Економічний аналіз. Практикум. - Житомир : ПП "Рута", 2000. - 416 с.
10. Поліщук Н. В. Кравцова А. М. навч. посібник, Теорія економічного аналізу: практикум (методи і прийоми аналізу). - Вінниця : ВТЕІ КТЕУ, 2007. – 122 с.
11. Бутинець Ф. Ф. Шкарабан С. І. Мних Є. В, Бутинець Ф. Ф. навч. посіб., Економічний аналіз. - Житомир : Рута, 2003. - 679 с.
12. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2006. - 341 с.

13. Мних Є. В. Барабаш Н. С. Бутко А. Д. Мних Є. В. , Економічний аналіз: практикум. - К. : ЦНЛ, 2005. - 431 с.
14. Головка В.І. Мінченко А.В. Шарманська В.М. Навчальний посібник. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 448 с.
15. Подольська В.О. Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб.. - К. : ЦНЛ, 2007. - 487 с.
16. Деева Н.М. Дедіков О.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. - К. : Центр навчальної літератури, 2007. - 323 с.
17. Нестеренко Ж.К. Череп А.В. Економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посіб. - К. : ЦУЛ, 2005. - 122 с.
18. Костенко Т.Д. Підгора Є.О. Рижиков В.С. Панков В.А. Герасимов А.А. Ровенська В.В. Навчальний посібник. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства. - К. : Центр навчальної літератури, 2007. - 400 с.
19. Салига С.Я. Дацій Н.В. Корецька С.О. Нестеренко Н.В. Салига К.С. Навчальний посібник. Фінансовий аналіз. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 209 с.
20. Прокопенко І.Ф. Ганін В.І. Петряєва З.Ф. Прокопенко І.Ф. Підручник, Курс економічного аналізу. - Х. : Легас, 2004. - 380 с.
21. Багрова І.В. Багров В.П. Навчальний посібник, Економічний аналіз. - К. : ЦНЛ, 2006. - 160 с.
22. Шеремет О. О. Навч. посіб. для студ. вуз, Фінансовий аналіз. - К. : Кондор, 2005. - 196 с.
23. Цигилик І.І. Кропельницька С.О. Мозіль О.І. Навч. посіб. для студ. вуз, Економічний аналіз господарської діяльності підприємства. - К. : ЦУЛ, 2004. - 123 с.
24. Гадзевич О.І. Навч. посіб. для студ. вузів, Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств.. - К. : Кондор, 2004.

- 180 с.

ДОПОМІЖНА

1. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна та ін. – К.: Кондор, 2007. – 240 с.

2. Березівський П.С. Напрями інтенсифікації розвитку сільськогосподарських підприємств/ П.С. Березівський, П.Н.Особа// Економіка АПК. – 2009. – № 6(174). – С.18-25.

3. Бут В.В. Аналіз господарської діяльності підприємства [Електронний ресурс]: навч.-метод. посібник / В.В. Бут ; ЗДІА. – Запоріжжя: ЗДІА, 2014. – 117 с.

4. Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник для студентів вузів. Житомир: ЖІТІ, 2009. – 416с.

5. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б.Є.Грабовецький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

6. Денисюк О. М. Аналіз інвестиційного середовища України: сучасні тенденції та перспективи / О. М. Денисюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 21. - С. 7-11.

7. Денисюк О.М. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / О.М. Денисюк, І.Ф. Лобачева. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2008. –164 с.

8. Ковальчук К. Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навчальний посібник. [Текст]/ К.Ф. Ковальчук – К.: Центр учбової літератури, – 2012. – 326 с.

9. Конспект лекцій з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050106 «Облік і аудит») / Укл.: Кизилів Г.І., Кизилова Л.О. – Х: ХНАМГ, 2009. – 144 с.

10. Мулик Т.О. Аналіз фінансової безпеки підприємств: індикаторний та

ресурсно-функціональний підходи /Т.О.Мулик, Я.І.Мулик // Історико-теоретичні аспекти розвитку обліку, контролю і аналізу в Україні та світі: колективна монографія. Вінниця. 2015. – 191-206.

11. Мулик Т.О. Методичні засади аналізу витрат виробництва сільськогосподарських підприємств /Т.О.Мулик, С.І. Любачівська // Актуальные научные исследования в современном мире: материалы II Междунар.научн.-практ. инт.-конф., 4-5 июля 2015 г., Переяслав-Хмельницкий. // Сб. науч. тр. – Переяслав-Хмельницкий, 2015. – Вып. 2 – с.103-107.

12. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: [Учебник]. – 3-е изд., перераб. и доп. / Г.В.Савицкая. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 425 с.

13. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз: навч. посіб. / Н. В. Тарасенко. – К.: КНЕУ. – 2002. – 237 с.

14. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. / Бабець Є. К., Горлов М. І., Жуков С. О., Стасюк В. П. – К.: ВД Професіонал, 2007. – 384 с.

15. Томчук О.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О.Ф. Томчук // Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization, 2016, 29 January . – 344 с. (С. 246-249).

16. Томчук О.Ф. Оцінка фінансової стійкості – важлива характеристика фінансового стану підприємства / О.Ф. Томчук // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Зб. наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 12 (45). – Ч.2. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2015. – С. 240-250.

17. Томчук О.Ф. Методичні підходи до аналізу грошових потоків / О.Ф. Томчук, О.Л. Пльонсак, А.Ю. Васян // Сучасні агротехнології: тенденції та інновації: Мат. Всеукр. Наук.-практ. кнф., 17-18 листопада 2015 р.: у 3 т. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2015. Т.1. – 263 с.

18. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Білик М. Д., Павловська О. В.,

Притуляк Н. М. Невмержицька Н. Ю. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.

19. Фінансово – економічний аналіз / Буряк П. Ю., Римар М. В., Биць М. Т. та ін. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – о 528 с.

20. Чернилевський В. П. Економічний аналіз: навч. посіб. / В. П. Чернилевський. – К.: КНЕУ. – 2001. – 210 с.

21. Чигринська О. С. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / О. С. Чигринська, Т. М. Власюк. – К.: ЦНЛ, 2006. – 232 с.

22. Чебан Т. М. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Т. М. Чебан, Т. А. Калінська, І. О. Дмитрієнко.: за ред. проф. В. Є Труша. – К.: ЦНЛ, 2003. – 214 с.

23. Шеремет Д. Методика фінансового аналіза / Д. Шеремет, Р. С. Сайфулін. – М.: ИНФРА, 2003. – 197 с.

24. Юрчишена Л.В. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. /Л.В. Юрчишена, О.А. Материнська, А.В. Драбаніч // ВФЕУ. ПП Балюк І.Б.: Вінниця – 2014, с. 312.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Презентації лекційного курсу «Аналіз господарської діяльності» (персональний кабінет викладача)

2. Тестові завдання (внутрішній сайт ВНАУ – Електронна система Сократ)

3. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ – Електронна система Сократ).

4. Рекомендована література (базова та допоміжна)

5. ІНТЕРНЕТ- РЕСУРСИ

www.minfm.gov.ua - Міністерство фінансів України.

www.minagro.gov.ua - Міністерство аграрної політики та продовольства

www.faaf.org.ua - Федерація Аудиторів, Бухгалтерів і Фінансистів АПК України

www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.

www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики.

www.usfa.kiev.ua - Українське товариство фінансових аналітиків.

www.fas.com.ua - Фінансовий аналітик-сервіс.